

HUOM! Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Lagstedt, A., Lindstedt, J. & Kauppinen, R. (2021). Sujuvaa yhteiskirjoittamista! Yhteiskirjoittamisen lista auttaa yli sudenkuoppien. Kreodi 4/2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021100149185>

PLEASE NOTE! This is an electronic self-archived version of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Lagstedt, A., Lindstedt, J. & Kauppinen, R. (2021). Sujuvaa yhteiskirjoittamista! Yhteiskirjoittamisen lista auttaa yli sudenkuoppien. Kreodi 4/2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021100149185>

Copyright: © 2021 by the authors and AMKIT-konsortio. Licensed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Sujuvaa yhteiskirjoittamista! Yhteiskirjoittamisen lista auttaa yli sudenkuoppien

01.10.2021

PHOTO BY [AUSTIN DISTEL](#) ON [UNSPLASH](#)

Yhteiskirjoittaminen voi parhaimmillaan olla älyllistä ilotulitusta ja jaetun osaamisen kautta oppimisen juhlaa, mutta pahimmillaan se voi olla myös viimeinen myllynkivi raskaan tutkimusprojektin päätteeksi. Ongelmatilanteissa vika ei automaattisesti ole kaikissa muissa, jokaisen kirjoittajan pitää kunnioittaa muita ja noudattaa yhteisiä pelisääntöjä. Artikkelisi esittelee yhteiskirjoittajan listan eli ohjeet yhteiskirjoittamisen sujuvoittamiseksi.

Suuri osa tieteellisistä artikkeleista on yhteistyön tulosta. Usein onkin hyödyllistä, että artikkelin sisältöä ja esitettyjä päätelmiä pohtii useampikin alan asiantuntija. Tällöin artikkeliin saadaan hyödynnettyä

monenlaista alan kokemusta ja näkemystä, ja samalla turhat väärinymmärrykset ja virhetulkinnat saadaan minimoitua.

Toki kaikki julkaistavat tieteelliset artikkelit vertaisarvioidaan ennen julkaisua, mutta tulkintojen oikeellisuuden arviointia ei voi jättää vertaisarvioijien varaan. Tekijöillä pitää olla riittävästi asiantuntemusta alasta, josta kirjoittavat. Lisäksi, jos teksti on editorin mielestä liian heikko, sitä ei edes oteta vertaisarviointiin, jolloin kirjoittaja(t) joutuu jatkamaan tekstin työstämistä ilman kovin täsmällisiä palautteita ja ohjeita.

Yhteiskirjoittamisen sudenkuopat

Vaikka yhteiskirjoittaminen näyttää olevan valtavirtaa ja myös laadun ja kattavuuden kannalta hyvin perusteltua, on hyvä muistaa, että yhteiskirjoittaminen ei automaattisesti ole ongelmatonta. Eri taustoista tulevat tutkijat saattavat nähdä tutkimuksen tavoitteet ja tulokset eri lailla, ja saattaa syntyä ristiriitaisiakin tilanteita.

On erityisen harmillista, jos nämä ristiriidat tulevat esiin artikkelin kirjoitusvaiheessa, mutta toisaalta se on myös erittäin todennäköistä, jos yhteistä ymmärrystä ei ole aktiivisesti luotu jo tutkimuksen alkuvaiheessa. Tutkijoilla saattaa olla paljon ääneen lausumattomia oletuksia, jotka he olettavat jakavansa muiden kanssa, mutta sitten kun asioita kirjoitetaan artikkeliin, saatetaan hyvinkin huomata, että näin ei ole. Ilman yhteistä näkemystä ei ole yhteistä artikkelia.

Yhteiskirjoittamisessa on myös muita, pienempiä sudenkuoppia, jotka saattavat estää artikkelin valmistumisen ajallaan, ja pahimmillaan rikkoa tutkijaryhmän välit siten, että vaikka artikkeli lopulta saataisiinkin maaliin, niin seuraavasta tutkimuksesta tai julkaisuista ei samalla ryhmällä kannata edes haaveilla.

Yhteiskirjoittamisen listan avulla alkuun

Kaikki yhteiskirjoittamisen sudenkuopat ovat täysin väistettävissä. Yhteiskirjoittaminen voi olla miellyttävä ja kaikkien osapuolten ajatusmaailmaa avartava kokemus. Jotta tähän päästään, olemme koonneet lyhyen listan siitä mitä me pidämme tärkeinä asioina yhteiskirjoittajan muistaa.

Yhteiskirjoittamisen lista

Yhteiskirjoittajana toimi näin:

1. Sovi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mikä on artikkelin idea, rakenne ja miten se etenee. Samoin kuka on vastuussa mistäkin ja millä aikataululla. Kuuntele muita kirjoittajia, hekin voivat olla oikeassa.

- Jos asioista ei sovita ajoissa, tehdään turhaa, päällekkäistä työtä ja helposti jokin oleellinen osa jää kokonaan tekemättä.
- Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa pitää varmistaa, että kaikki ovat kokonaisuudesta kartalla ja ovat suurista linjoista samaa mieltä. Jos on erimielisyyksiä artikkelin sisällössä ja tavoitteissa, ne pitää keskustella nyt ja löytää jokin kompromissi.
- Sovittu kokonaisuus on sovittu kokonaisuus, kenelläkään ei tule olla mitään piiloagendoja artikkelin suhteen, katso myös kohta 5.
- Artikkelin idean voi esitellä kuka tahansa, mutta on tärkeää, että kaikki allekirjoittavat artikkelin idean ja näkevät roolinsa sen kirjoittamisessa.

2. Keskusteluissa muiden kirjoittajien kanssa, ja varsinkin itse artikkelissa, perustele tiedolla, älä auktoriteetilla. Älä väitä mitään mitä et voi perustella asiallisesti.

- Jos kirjoittajien välillä on erimielisyyttä tekstin sisällöistä, mielipiteet pitää pystyä perustelemaan kyseessä olevan tutkimuksen taustojen ja tulosten perusteella. Ei riitä, että vetoaa aiempaan kokemukseensa tai asiantuntemukseensa jollain toisella alalla, ellei pysty näyttämään olemassa olevaa yhteyttä näiden asioiden välillä.
- Tieteellinen artikkeli pitää perustua tieteelliseen ajatteluun, mielipiteille on hyvin vähän tilaa.

3. Pysy sovituissa aikatauluissa. Samalla kunnioitat muiden kirjoittajien työtä.

- Varsinkin konferenssiartikkelissa, joissa on tiukka aikatauluraja, on tärkeää, että asiat tapahtuvat sovituksi.
- Lähtökohtaisesti kaikilla tieteellisiä artikkeleja kirjoittavilla on kiire, eikä kirjoittamisaikaa automaattisesti löydy joka päiväältä, vaan usein se vaatii kalenterivarauksen ehkä useampaakin viikkoa aiemmin. Jos ilmeneekin, että varattuna aikana ei

pääsekään kirjoittamaan (kun jokin toinen osa vielä puuttuu), niin se käytännössä sotkee aikataulut useammaksi päiväksi.

- Pelkkä kirjoitusaika ei riitä; pitää jäädä aikaa käydä läpi kokonaisuutta, laittaa artikkeli oikolukuun, korjata oikoluettu tekstin ja lähettää artikkelin arvioitavaksi. Jos jonkin kirjoittajan osuus jää viime tippaan, kokonaisuuden läpikäynti jää heikoksi ja voidaan esim. joutua lähettämään keskeneräinen versio oikolukuun.

4. Pysy sovituissa tekstinpituuksissa. Erityisen tärkeää tämä on lyhyissä konferenssiartikkeleissa; jokaisella on aina enemmän asiaa kuin tilaa, älä varasta muiden tilaa.

- Kiusaus lisätä jokin uusi, kirjoittaessa mieleen tullut asia, on suuri. Mutta jos ei ole tilaa, pitää pysyä sovituissa pituudessa.
- On aina helpompi kirjoittaa pitkästi ja laveasti, kuin lyhyesti ja tiiviisti. On sekä kirjoittajan ammattitaitoa että kohteliaisuutta muita kohtaan kirjoittaa lyhyesti ja tiiviisti.
- Erityisen paha on, jos myöhässä toimittaa sivun tai kaksi liian pitkän tekstin, jolloin muut joutuvat pikaisesti tiivistämään tekstiään, jotta asetettuun sivumäärään päästään.
- Journalipapereissa on usein enemmän tilaa, eikä tekstin pituus ole samanlainen ongelma. Niissäkään teksti ei kuitenkaan saa alkaa rönsyillä.

5. Pysy sovituissa sisällöissä. Artikkelia ei voi yhtäkkiä muuttaa toiseksi ilman keskustelua muiden kirjoittajien kanssa.

- Tämä liittyy edelliseen kohtaan, samoin kohtaan yksi. Vaikka kesken kirjoittamisen tulisi kuinka hyvä idea mieleen, niin pitäydy artikkelin sovituissa tavoitteissa. Hyvä idea kannattaa säästää johonkin toiseen artikkeliin.
- Uusien, yllättävien ideoiden ymppäminen jo sovittuun artikkeliin tekee artikkeliin helposti vähän sekavaksi, tilkkutäkkimäiseksi sotkuksi, josta punainen lanka katoaa tai ainakin pahasti haalistuu.
- Vielä pahempaa on toki se, että joku kirjoittajista alkaa kesken kaiken työstää artikkelia aivan toisenlaiseksi kuin mitä alkuperäinen idea oli. Tällöin se, mistä alussa oli konsensus, muuttuukin joksikin, josta loppumetreillä on iso riita. Mitään artikkelin sisältöön oleellisesti vaikuttavaa muutosta ei pidä lisätä (salakuljettaa) artikkeliin myöhemmin ilman kaikkien hyväksymistä.

6. Kunnioita muiden kirjoittajien kirjoittamaa sisältöä. Muilla kirjoittajilla on todennäköisesti hyvä syy kirjoittaa siten kuin kirjoittavat. Kysy, kommentoi ja keskustele tarvittaessa, arvosta muiden kirjoittajien näkemystä.

- Kokenut kirjoittaja saattaa nähdä muiden kirjoittajien tekstissä sisällöllisiä virheitä, jotka mielellään korjaa suoraan tekstiin. Kannattaa kuitenkin aina varmistaa tekstin alkuperäiseltä kirjoittajalta, mitä kirjoittaja on tarkoittanut, ja mihin esitetyt asiat perustuvat. Saattaa toki olla, että kyseessä on sisällöllinen virhe, mutta saattaa myös olla, että kirjoittajalla on ollut perusteltu syy kirjoittaa juuri siten kuin on tekstin laatinut.

7. Pysy sovituksessa kirjoittajajärjestyksessä. Noudattamalla kohtia 1-6 ei tule tarvetta viime metreillä vaatia kirjoittajajärjestyksen muuttamista.

- Peruslähtökohta on, että se, joka on artikkelin idean kehittäjä, päättää myös kirjoittajajärjestyksen. Kirjoittajajärjestys on syytä sopia heti alussa, samalla kun sovitaan vastuut. Tämä joko sopii kaikille, tai jos ei sovi, ei kannata lähteä mukaan kirjoittamiseenkaan.
- Merkittävistä muutoksista pitää sopia hyvissä ajoin etukäteen kaikkien kirjoittajien kanssa.
- Ei pidä tulla tilannetta, jossa viime metreillä joku yllättäen ilmoittaa että hänen panoksensa on ollut niin suuri että hän haluaa olla ensimmäisenä kirjoittajana, vaikka alun perin on sovittu jotain muuta.

8. Teetä kielentarkastus ja luota (varauksella) siihen

- Yleensä ammattitaitoinen kielentarkastus pyritään tekemään siten, että tekstin sisältö ei muutu, ja sen tasoinen tarkastus lähtökohtaisesti riittää. Jos ei riitä, niin editori tai vertaisarvioijat nostavat asian esiin.
- Toki on riski, että kielentarkastaja on ymmärtänyt jotain väärin ja tarjoaa merkitystä muuttavia korjausehdotuksia. Teksti on syytä käydä läpi ja varmistaa että merkitykset eivät ole muuttuneet.
- Jos sen sijaan yksi kirjoittaja lähtee kielenhuollon nimissä tekemään muutoksia toisten teksteihin, on riski, että samalla jokin painotus muuttuu toiseksi, asia yksinkertaistuu liikaa tai sisältöön tulee muutoksia, joita alkuperäinen kirjoittaja ei enää allekirjoita.

9. Artikkelin korjausvaiheessa älä ole proaktiivinen tai muuta artikkelin

sisältä, jos ei ole vaadittu. Korjaa vain sellaiset asiat mitä vertaisarvioijat ovat pyytäneet korjaamaan.

- Vaikka artikkelissa olisi kohtia, jotka uudelleen luettuna olisi mukava muuttaa toisenlaiseksi, niin korjauskierroksella pitää keskittyä juuri siihen mitä on vaadittu.
- Usein vertaisarviointikommenteissa erikseen korostetaan, että kirjoittajien pitää muuttaa vain niitä kohtia, joihin vertaisarvioijat ovat ottaneet kantaa.

10. Älä kirjoita sellaisten ihmisten kanssa, joiden et koe pystyvän kirjoittamaan vaatimustasosi täyttävää tekstiä.

- Yllä oli pitkä lista erilaisia vaatimuksia. Jos koet, että kanssakirjoittajasi eivät pysty vaatimuksia täyttämään, niin kannattaa harkita, onko yhteiskirjoittaminen tässä tapauksessa hyvä ajatus.
- Jos taas itse koet, että nuo vaatimukset kahlitsevat työtäsi liikaa, niin voi olla, että yhteiskirjoittaminen ei ylipäätään ole sinun juttusi.

Kirjoittajat

Altti Lagstedt

yliopettaja
Haaga-Helia

[Kirjoittajan muut artikkelit >](#)

Raine Kauppinen

lehtori
Haaga-Helia

[Kirjoittajan muut artikkelit >](#)

Juha Lindstedt

yliopettaja
Haaga-Helia

[Kirjoittajan muut artikkelit >](#)

Artikkelin tiedot

Kirjoittaja: Altti Lagstedt, Raine Kauppinen, Juha Lindstedt

Numero: 4/2021 Syysnumero

Kuvat: Photo by [Austin Distel](#) on [Unsplash](#) CC0

URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021100149185>

Lisenssit

Tämä teos on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](#).